

STAPPENPLAN

PARTICIPATIE

- 1 Geef antwoord op de vragen in de tabel van links naar rechts
Scherp richten - Rijk kijken - Bewust doen
- 2 Bepaal de passende vorm van participatie
Raadplegen - Adviseren - Coproduceren - Meebeslissen - Faciliteren
- 3 Bepaal de beleidsfase waarin participatie zal plaatsvinden
Agendavorming - Beleidsvorming - Besluitvorming - Uitvoering - Evaluatie
- 4 Bepaal het doel van de participatie
Draagvlak voor beleid vergroten - Verhogen kwaliteit van beleid - Zelfwerkzaamheid van burgers bevorderen - Sociale cohesie versterken - Ideeën of informatie genereren
- 5 Kijk in de tabellen en kies het juiste instrument
- 6 Doe aan verwachtingsmanagement
Informeel relevante actoren.
 - Neem in ieder geval de betrokken gebiedstafels mee: informeer ze altijd en geef aan op welke manier je de tafels wilt betrekken. De mate van participatie kan verschillen. Zie de gebiedstafels altijd in de kern als partner. Indien je nog andere stakeholders erbij gaat betrekken dit altijd duidelijk communiceren naar de gebiedstafels.
 - Alle stakeholders goed informeren zodat ze weten waar ze aan toe zijn. Maak in het begin duidelijk in welke mate stakeholders gaan participeren en wat er van hen verwacht wordt.

STAPPENPLAN PARTICIPATIE

Scherp richten

Opgave

- Wat is de opgave?
- Wat willen we bereiken?
- Waarom is dit nodig?
- Wat gaat de omgeving hiervan merken (korte en lange termijn)

Momenten

- Wat zijn de belangrijkste momenten binnen de opgave?
- Welke externe mijlpalen zijn er om rekening mee te houden?
- Wat moet er in deze periodes gebeuren?

Doel participatie

- Op welke wijze kan participatie bijdragen aan het duurzaam realiseren van de opgave?
- Wat willen we bereiken met de participatie?
- Welke rol en verantwoordelijkheid hebben wij ten aanzien van de participatie?
- Zijn er tussentijdse doelen te stellen?

Uitgangspunten

- Wat maakt ons een betrouwbare partij?
- Hoe willen we dat stakeholders over ons praten als we klaar zijn?
- Welke afspraken maken we met elkaar over de wijze waarop we stakeholders tegemoet treden?
- Welke richtinggevende waarden zijn er vanuit de gemeente Moerdijk?

Rijk kijken

Context

- Wat zijn de ervaringen in de omgeving?
- Wat zijn de kenmerken van de omgeving?
- Zijn er specifieke (wetgevende) kaders waarmee rekening moet worden gehouden?

Issues

- Wat zijn onderwerpen waar stakeholders (mogelijk) verschil van mening over hebben?
- Waar gaat de discussie over bij deze onderwerpen?
- Wat vinden wij zelf van deze onderwerpen?
- Bij welke partij ligt de verantwoordelijkheid om het issue op te lossen?

Stakeholders

- Welke mensen of groepen zijn belanghebbenden bij de opgave?
- Hoe kijken stakeholders aan tegen de opgave of specifieke issues (standpunt)?
- Waar baseren stakeholders hun standpunt op (emoties, motieven, belangen)?
- Welk invloed hebben stakeholders?

Kansen

- Op welke manier kan onze opgave ook van waarde zijn voor anderen?
- Waar liggen de mogelijkheden om samen met stakeholders waarde aan de opgave toe te voegen?
- Op welke manier moet de opgave veranderen om waarde voor stakeholders toe te kunnen voegen?

Bewust doen

Strategie

- Waar liggen op dit moment de prioriteiten en met welke stappen gaan we hier invulling aan geven?
- Op welke manier zorgen we ervoor dat stakeholders goed voor hun belangen kunnen opkomen?
- In hoeverre betrekken we de verschillende perspectieven van onze stakeholders in onze aanpak?
- Wat is er nodig om open en eerlijk de dialoog aan te gaan?

Organisatie

- Welke organisatie is er nodig om het proces in te vullen zoals we voor ogen hebben?
- Wat is de rol- en verantwoordelijkheidsverdeling?
- In hoeverre wordt onze werkwijze gesteund door de organisatie?
- Hoe zorgen we ervoor dat omgevingsinformatie behouden blijft en benut wordt?

Wat is het?

Het stappenplan participatie is een instrument dat gebruikt zal worden om bewuste keuzes te maken op het gebied van participatie. Het dient gebruikt te worden door iedereen die aan de slag gaat met beleidsinitiatieven en initiatieven die vanuit de samenleving op ons afkomen. Het stappenplan bepaalt de vraag, het doel en de passende vorm van participatie.

Instructie voor het invullen

Het stappenplan participatie kan gezien worden als een soort invuldocument waarin antwoord dient te worden gegeven op de vragen. Er zijn drie kolommen. De eerste kolom, scherp richten, bepaalt wat de vraag is, het tijdspad, het doel van de participatie en de uitgangspunten. Deze kolom richt zich op het interne aspect. De tweede kolom, rijk kijken, houdt rekening met de omgeving en analyseert de kansen, problemen en stakeholders. In de derde kolom, bewust doen, wordt de strategie en de organisatie bepaalt. Hier bepaal je dus hoe je het gaat aanpakken. Door antwoord te geven op de vragen kan je een weloverwogen keuze maken en de passende vorm van participatie bepalen.

Participatieladder

Faciliteren

De ontwikkeling van ideeën, de besluitvorming en eventueel de uitvoering wordt gedaan door burgers zelf binnen de door de gemeente aangegeven kaders.

Rol overheid: faciliterend, stimulerend en/of beperkend

Meebeslissen

De besluitvorming wordt mede gedaan door burgers binnen de door de gemeente aangegeven kaders. De mening van stakeholders is hierin zwaarwegend.

Rol overheid: samenwerking, stakeholders betrekken bij besluitvorming

Coproduceren

Samenwerken met stakeholders aan beleidsalternatieven: het delen van een probleemopvatting met burgers, waarna er gezamenlijk naar oplossingen wordt gezocht

Rol overheid: samenwerkingspartner, stakeholders gelijkwaardige inbreng en samen verantwoordelijk

Adviseren

Burgers vragen om een beredeneerd advies te leveren, waarbij de waarde van die input belangrijk wordt geacht en waar, indien er voor een andere benadering wordt gekozen, er met goede argumenten kan worden afgeweken van het gegeven advies.

Rol overheid: regisseur, initiatiefnemer, eindverantwoordelijk, besluitnemer

Raadplegen

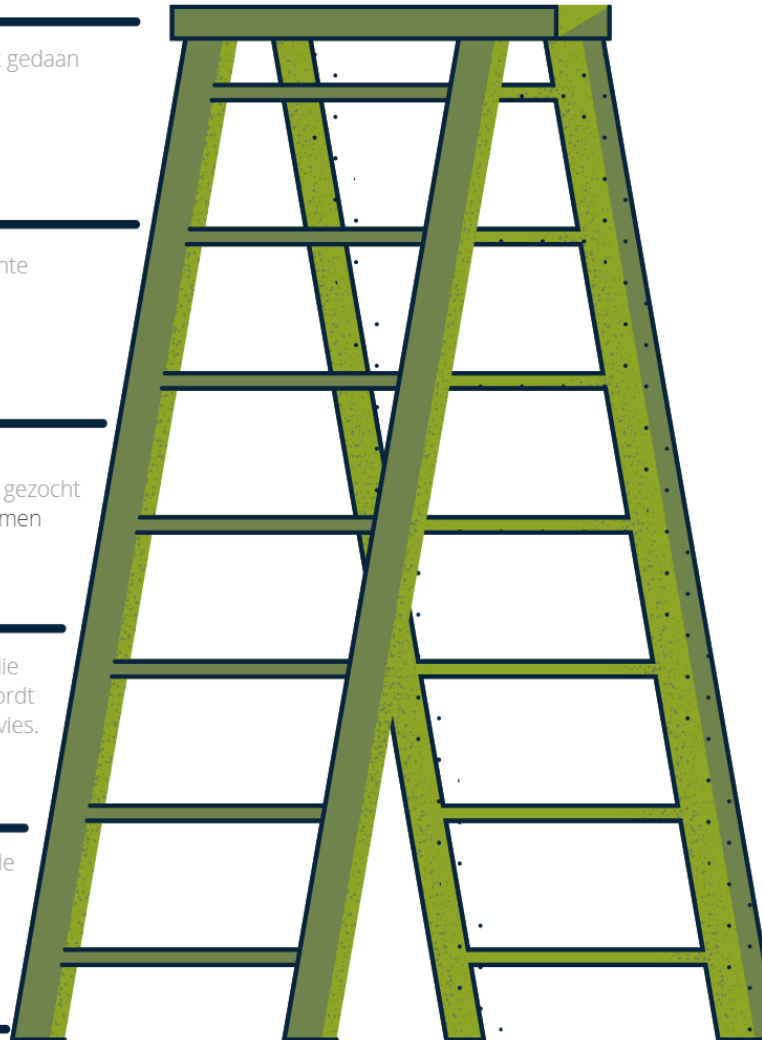
Gemeente vraagt burgers om informatie, waarbij de gemeente niet verplicht is de input van burgers te gebruiken.

Rol overheid: regisseur, initiatiefnemer, eindverantwoordelijk, besluitnemer

Informeren

Eenzijdige communicatie vanaf de gemeente naar de burger.

Rol overheid: regisseur, initiatiefnemer

Kijken naar de tabellen door middel van deze drie vragen:

1 Invloed

Welke mate van invloed krijgen stakeholders die participeren?

2 Beleidsfase

In welke beleidsfase wilt u burgerparticipatie laten plaatsvinden?

3 Doel

Met welk doel wilt u inwoners betrekken bij het gemeentebestuur of gemeenteproject?

Raadplegen

	Agendavorming	Beleidsvorming	Besluitvorming	Uitvoering	Evaluatie
Draagvlak voor beleid vergroten	• Internetpanel • Raadspanel	• Begrotingswijzer	×	×	• Internetpanel
Verhogen van de kwaliteit van beleid	• Burgerpanel	• Begrotingswijzer • Burgerpanel	×	×	×
Zelfwerkzaamheid van burgers bevorderen	• Opiniewijzer (enquête)	×	×	×	×
Sociale cohesie versterken	• Dialoogmethodiek	×	×	×	• Dialoogmethodiek
Ideeën of informatie genereren	• Burgerpanel • Debatwedstrijd • E-participatie • Internetpanel • Opiniewijzer (enquête) • Dialoogmethodiek	• Begrotingswijzer • Burgerpanel	×	×	• Debatwedstrijd • Gibson-methode • Internetpanel • Dialoogmethodiek

Adviseren

	Agendavorming	Beleidsvorming	Besluitvorming	Uitvoering	Evaluatie
Draagvlak voor beleid vergroten	- Ambassadeursnetwerk - Drietrapsraket - Paled-methode - Scenariomethode	- Charette (desingworkshop) - Drietrapsraket - Olympiade-conferentie - Paled-methode - Participatief begroten - Scenariomethode	Drietrapsraket	Paled-methode	×
Verhogen van de kwaliteit van beleid	- Adviesraden - Burgeradvieskring - Burgerpanel - Deliberatieve peiling - Dorpswaardering - Ouderenproof - Scenariomethode - Schouw	- Adviesraden - Burgeradvieskring - Burgerpanel - Consensusconferentie - Deliberatieve peiling - Digitaal of thuis mee ontwerpen - Dorpswaardering - Ouderenproof - Scenariomethode - Burgerjury	×	×	- Consensusconferentie - Schouw
Zelfwerkzaamheid van burgers bevorderen	- Bronmethodiek - Opiniewijzer (enquête)	×	×	Bronmethodiek	×
Sociale cohesie versterken	- Ambassadeursnetwerk - Bronmethodiek - Paled-methode	Paled-methode	×	- Bronmethodiek - Paled-methode	×
Ideeën of informatie genereren	- Adviesraden - Ambassadeursnetwerk - Burgerpanel - Creative concurrentie - Delphi-methode - Dorpswaardering - Drietrapsraket - Focusgroep - Inspiratiebezoek - Metaplan - Opiniewijzer - Praatcafé - Schouw - Stadsdebat - Veiling - Versnellings-	- Adviesraden - Burgerpanel - Charette - Creative concurrentie - Delphi-methode - Digitaal of thuis mee ontwerpen - Dorpswaardering - Drietrapsraket	Drietrapsraket	×	- Gibson-methode - Schouw

Coproduceren

	Agendavorming	Beleidsvorming	Besluitvorming	Uitvoering	Evaluatie
Draagvlak voor beleid vergroten	×	×	×	×	×
Verhogen van de kwaliteit van beleid	• Motiemarkt	• Digitaal of thuis mee ontwerpen • Motiemarkt	×	×	×
Zelfwerkzaamheid van burgers bevorderen	• Abcd-methode • Lerende gemeenschap • Oasis game • Wijkcheques	• Lerende gemeenschap • Oasis game • Wijkcheques	×	• Lerende gemeenschap • Oasis game	×
Sociale cohesie versterken	• Abcd-methode • Lerende gemeenschap • Oasis game • Wijkcheques	• Lerende gemeenschap • Oasis game • Wijkcheques	×	• Lerende gemeenschap • Oasis game	×
Ideeën of informatie genereren	• Lerende gemeenschap • Motiemarkt • Oasis game	• Digitaal of thuis mee ontwerpen • Motiemarkt • Oasis game	×	• Lerende gemeenschap • Oasis game	×

Meebeslissen

	Agendavorming	Beleidsvorming	Besluitvorming	Uitvoering	Evaluatie
Draagvlak voor beleid vergroten	✗	✗	✗	✗	✗
Verhogen van de kwaliteit van beleid	• Motiemarkt	• Digitaal of thuis mee ontwerpen • Motiemarkt	✗	✗	✗
Zelfwerkzaamheid van burgers bevorderen	• Abcd-methode • Lerende gemeenschap • Oasis game • Wijkcheques	• Lerende gemeenschap • Oasis game • Wijkcheques	✗	• Lerende gemeenschap • Oasis game	✗
Sociale cohesie versterken	• Abcd-methode • Lerende gemeenschap • Oasis game • Wijkcheques	• Lerende gemeenschap • Oasis game • Wijkcheques	✗	• Lerende gemeenschap • Oasis game	✗
Ideën of informatie genereren	• Lerende gemeenschap • Motiemarkt • Oasis game	• Digitaal of thuis mee ontwerpen • Lerende gemeenschap • Motiemarkt • Oasis game	✗	• Lerende gemeenschap • Oasis game	✗

Faciliteren

	Agendavorming	Beleidsvorming	Besluitvorming	Uitvoering	Evaluatie
Draagvlak voor beleid vergroten	✗	✗	✗	✗	✗
Verhogen van de kwaliteit van beleid	✗	✗	✗	✗	✗
Zelfwerkzaamheid van burgers bevorderen	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	✗
Sociale cohesie versterken	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	✗
Ideeen of informatie genereren	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	• Burgerinitiatief	✗

Zie de participatiewijzer op ProDemos voor alle instructies van de participatieinstrumenten of kijk op het Miro bord (hier dien je wel een account voor aan te maken, dit is gratis):

<https://miro.com/welcomeonboard/FuMJ96BsdHbXVFMCMz3vhwJNcIPYdSNHIdc8cCEnI5bTxbWVOnHIEENlu0Tiqw8v>

Op Miro kan je ook jouw eigen canvas invullen. Dit is een soort digitaal whiteboard.

Voorbeeld: zie volgende bladzijde

Scherp richten	Rijk kijken	Bewust doen
Opgave	Context	Strategie
Momenten	Issues	Organisatie
Doel participatie	Stakeholders	
	Kansen	